

Πληροφοριακή Παιδεία και Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Dr. Sohair F. Wastawy
Διευθύντρια,
Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας
Αλεξάνδρεια, Αίγυπτος

Είναι κοινά αποδεκτό ότι ζούμε σε μια κοινωνία που κατακλύζεται από πληροφορίες, όπου η ποσότητα των πληροφοριών και των γνώσεων αυξάνεται με ραγδαίους ρυθμούς. Έτσι η μεγαλύτερη πρόκληση του 21^{ου} αιώνα δεν είναι η παραγωγή περισσότερων πληροφοριών, αλλά η συνεχής ενημέρωση για τις τεχνολογικές εξελίξεις και για τον τεράστιο όγκο πληροφοριών, με τις οποίες ασχολούμαστε σε καθημερινή βάση. Η απλή διαθεσιμότητα πληροφοριών σε πολλαπλές μορφές και πακέτα προσθέτει μεγαλύτερη πολυπλοκότητα σχετικά με ποια είναι η ευρεία κλίμακα δεξιοτήτων που πρέπει να αποκτήσει κάποιος για να ασχολείται αποτελεσματικά με την πληθώρα νέων πηγών πληροφόρησης και των μέσων διάδοσής τους. Η σωρεία τεχνολογικών και πληροφοριακών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική πρόσβαση, επεξεργασία και αξιολόγηση της πληροφόρησης είναι κοινώς γνωστή ως Πληροφοριακή Παιδεία. Αν και σε φιλοσοφικό επίπεδο ο όρος δεν είναι ίσως η πιο ακριβής περιγραφή της διαδικασίας που περιγράφεται πιο κάτω, είναι αυτός με τον οποίο συμφωνούν οι βιβλιοθηκονόμοι.

Ορισμός της Πληροφοριακής Παιδείας

Οι Αυστραλοί θεωρούν καλύτερο ορισμό για την Πληροφοριακή Παιδεία την ικανότητα να λειτουργήσει κάποιος σωστά στην κοινωνία. Αυτό συνεπάγεται την ικανότητα ανάγνωσης, τη χρήση αριθμών και την εξεύρεση πληροφοριών για να χρησιμοποιηθούν κατάλληλα. Η American Library Association (ALA: Ένωση Αμερικανικών Βιβλιοθηκών) σε έκθεσή της το 1989 περιέγραψε την Πληροφοριακή Παιδεία ως σύνολο ικανοτήτων που απαιτούνται ώστε τα φυσικά πρόσωπα να «αναγνωρίζουν πότε χρειάζονται πληροφορίες και να έχουν την ικανότητα να εντοπίζουν, αξιολογούν και

χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες που έχουν ανάγκη».¹

Η πρώτη χρήση του όρου εμφανίστηκε το 1974 όταν ο Paul Zurkowski, πρόεδρος της Ένωσης Βιομηχανίας της Πληροφορίας (Information Industry Association), εισήγαγε τον όρο “Information Literacy” (Πληροφοριακή Παιδεία) σε πρόταση που υπέβαλε στην Εθνική Επιτροπή για τις Βιβλιοθήκες και την Επιστήμη της Πληροφόρησης (NCLIS: National Commission on Libraries and Information Science). Σύμφωνα με τον Zurkowski «οι άνθρωποι που έχουν καταρτιστεί στην εφαρμογή των πηγών πληροφόρησης στην εργασία τους μπορούν να αποκαλούνται πληροφοριακώς εγγράμματοι. Έχουν μάθει τεχνικές και δεξιότητες για την αξιοποίηση ευρείας κλίμακας εργαλείων πληροφόρησης, καθώς και των βασικών πηγών για τη διαμόρφωση πληροφοριακών λύσεων στα προβλήματά τους».²

Το Oxford English Dictionary αναφέρει ότι το “literate” (εγγράμματος) χρονολογείται στα μέσα του 15^{ου} αιώνα και χρησιμοποιήθηκε για το άτομο που ήταν εξοικειωμένο με τη λογοτεχνία ή που γενικά είχε σωστή εκπαίδευση³. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, η απόκτηση πληροφοριών σχετιζόταν με την ανάγνωση της λογοτεχνίας. Αυτό υπονοεί ότι κάθε περίοδος είχε τη δική της μέτρηση της εγγραμματοσύνης. Όμως η έννοια είναι εν πολλοίς η ίδια. Έτσι το πληροφοριακώς εγγράμματο άτομο θεωρείται αποτελεσματικός καταναλωτής πληροφοριών για προσωπικές και επαγγελματικές ανάγκες.

Καθώς ο κόσμος οδηγείται στον 21^ο αιώνα, η έκρηξη της πληροφόρησης απαιτεί τα παιδιά, οι νέοι και οι ενήλικες να γίνουν περισσότερο πληροφοριακά εγγράμματοι για να λειτουργούν καλύτερα και να γίνουν ενεργοί πολίτες μέσα στις κοινωνίες τους.

¹ American Library Association. *Presidential Committee on Information Literacy. Final Report*. Chicago: American Library Association, 1989 (Προεδρική Επιτροπή για την Πληροφοριακή Παιδεία: Τελική Έκθεση).

² Zurkowski, Paul G. *The Information Service Environment Relationships and Priorities*. Washington D.C.: National Commission on Libraries and Information Sciences, 1974. p.6 (Σχέσεις και Προτεραιότητες του Περιβάλλοντος των Υπηρεσιών Πληροφόρησης).

³ *Oxford English Dictionary* Second Edition, Oxford: Clarendon Press, 1989.

Πρότυπα Πληροφοριακής Παιδείας (ΠΠ)

Το 1994 η Αμερικανική Ένωση Σχολικών Βιβλιοθηκονόμων (AASL: American Association of School Librarians) δημοσίευσε μια δήλωση θέσης που προσδιόρισε τα βήματα στη διαδικασία επίλυσης πληροφοριακών προβλημάτων, ως βασικά στοιχεία στο αναλυτικό πρόγραμμα για την πληροφοριακή παιδεία. Στα βήματα περιλαμβάνονται:

1. ορισμός της ανάγκης για πληροφόρηση,
2. έναρξη της στρατηγικής έρευνας,
3. εντοπισμός των πηγών,
4. πρόσβαση και κατανόηση της πληροφορίας,
5. ερμηνεία της πληροφορίας,
6. μετάδοση της πληροφορίας, και
7. αξιολόγηση του προϊόντος και της διαδικασίας.

Τα πρότυπα Πληροφοριακής Παιδείας (ΠΠ) για μάθηση από φοιτητές, τα οποία παρήγαγε η AASL και η Ένωση για Εκπαιδευτικές Επικοινωνίες και Τεχνολογία (AECT: Association for Educational Communications and Technology), διατύπωσαν την Πληροφοριακή Παιδεία για την ανάπτυξη στρατηγικών μάθησης από φοιτητές σε τρεις κατηγορίες: πληροφοριακή παιδεία, ανεξάρτητη μάθηση και κοινωνική ευθύνη. Μέσα στις τρεις κατηγορίες υπάρχουν εννέα πρότυπα και 29 δείκτες. Αφού αυτά τα πρότυπα ΠΠ είναι ζωτικά για τη μελλοντική επιτυχία σε κάθε τομέα, ενεργούν ως οδηγοί για τη δια βίου μάθηση.

Στην οικονομία της γνώσης οι επιχειρήσεις δεν θα επιτύχουν μόνο με βάση πόσο καλά διαχειρίζονται υλικά ή προϊόντα, αλλά πόσο καλά ανταποκρίνονται στους πελάτες τους, στις αλλαγές σε κυβερνητικούς κανονισμούς και σε επιστημονικές επαναστάσεις. Η ΠΠ σχετίζεται άρρηκτα με τις πληροφοριακές πρακτικές και την κριτική σκέψη στο νέο σύνθετο τοπίο της τεχνολογίας της πληροφορίας και των επικοινωνιών, το οποίο συνεχώς αλλάζει.

Η Patricia Senn Breivik προτείνει ότι η «σημερινή πληροφοριακή παιδεία γίνεται καλύτερα αντιληπτή ως μια ευρύτερη έννοια που συμπεριλαμβάνει όλα τα άλλα είδη παιδείας ... σε αυτή την ευρύτερη προοπτική, η πληροφοριακή παιδεία είναι ένα είδος ικανότητας κριτικής σκέψης». ⁴ Άλλα είδη «παιδείας» και οι ορισμοί τους περιλαμβάνουν: «*Επιχειρησιακή Παιδεία (Business Literacy)*: η ικανότητα χρησιμοποίησης οικονομικών και επιχειρηματικών πληροφοριών για την κατανόηση και λήψη αποφάσεων που βοηθούν ένα οργανισμό να φθάσει στην επιτυχία. *Παιδεία Υπολογιστών (Computer Literacy)*: η ικανότητα χρησιμοποίησης ενός υπολογιστή και του λογισμικού του για να φέρει κάποιος σε πέρας πρακτικές εργασίες. *Παιδεία για την Υγεία (Health literacy)*: ο βαθμός στον οποίο τα φυσικά πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν, επεξεργαστούν και κατανοήσουν βασικές πληροφορίες και υπηρεσίες υγείας, οι οποίες απαιτούνται για τη λήψη κατάλληλων αποφάσεων σχετικών με την υγεία. *Παιδεία για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Media Literacy)*: η ικανότητα αποκωδικοποίησης, ανάλυσης, αξιολόγησης και παραγωγής επικοινωνίας σε ποικιλία μορφών. *Τεχνολογική Παιδεία (Technology Literacy)*: η ικανότητα χρήσης των μέσων μαζικής ενημέρωσης, όπως το διαδίκτυο, για την αποτελεσματική πρόσβαση και τη μετάδοση της πληροφορίας. *Οπτική Παιδεία (Visual Literacy)*: η ικανότητα, μέσω της γνώσης βασικών οπτικών στοιχείων, για την κατανόηση της σημασίας και των συστατικών μιας εικόνας». ⁵

Δημόσιες Βιβλιοθήκες και Πληροφοριακή Παιδεία

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες είναι οι κύριοι μεσολαβητές στις μαθησιακές διαδικασίες της πληροφοριακής παιδείας. Έτσι έχουν τη σημαντική υποχρέωση να υποστηρίζουν τους χρήστες τους, όχι μόνο προσφέροντάς τους τις πηγές πληροφόρησης, αλλά επίσης βοηθώντας τους να γίνουν άτομα με πληροφοριακή παιδεία.

⁴ Senn Breivik, Patricia. "21st Century Learning and Information Literacy", *Change* 37, Vol. 22 (March/April 2005): 20-27 (Μάθηση και Πληροφοριακή Παιδεία στον 21^ο αιώνα)

⁵ National Forum of Information Literacy, *January 16, 2006*, < <http://www.infolit.org/definitions/index.html> > (April 20, 2006) (Εθνικό Φόρουμ για την Πληροφοριακή Παιδεία)

Όμως, η πρόκληση για τη δημόσια βιβλιοθήκη είναι να εξετάσει πώς να παρέχει πρόσβαση στο περιεχόμενο και ταυτόχρονα να υποστηρίζει ενεργά τη δομή της γνώσης των ομάδων στόχων της. Η δημόσια βιβλιοθήκη είναι ένα είδος βιβλιοθήκης σε μια συνέχεια βιβλιοθηκών, που ασχολούνται με την πληροφοριακή παιδεία και τη δια βίου μάθηση. Έχει σημαντικό ρόλο να παίζει αναλαμβάνοντας εκπαιδευτικό ρόλο και εμπλέκεται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς προσφέρει βοήθεια και καθοδήγηση στη χρήση όλων των ειδών πηγών, τις οποίες προσφέρει. Αποδεικνύεται, μέσω εμπειρικών μελετών, ότι τα προγράμματα διδασκαλίας διαδραματίζουν αποτελεσματικό ρόλο στην κατάρτιση των πελατών της βιβλιοθήκης, για να γίνουν αποτελεσματικοί χρήστες των νέων πηγών πληροφόρησης και της τεχνολογίας.

Ως δημόσια / ερευνητική βιβλιοθήκη, η Bibliotheca Alexandrina (BA) δεσμεύεται να βοηθήσει τους πελάτες της να αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών. Οι δεξιότητες ενθαρρύνουν και υποστηρίζουν την κριτική σκέψη και τη δια βίου μάθηση, βασικά συστατικά της πληροφοριακής παιδείας. Η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας είναι ένας νέος θησαυρός ιδεών πληροφόρησης στην αναπτυσσόμενη κοινωνία της Αιγύπτου, όπου η κουλτούρα των βιβλιοθηκών δεν είναι ευρέως διαδεδομένη. Ανέλαβε την ευθύνη να βοηθήσει τους χρήστες της να αναπτύξουν αποτελεσματικά καλύτερες δεξιότητες έρευνας, ευρύτερη γνώση των πηγών πληροφόρησης και κατανόηση της δομής των πληροφοριών και των μεθόδων αναζήτησης, καθώς και της διαδικασίας αξιολόγησης των πληροφοριών.

Η Πρόκληση

Η ανάγκη για πληροφοριακή παιδεία στην Αίγυπτο είναι μεγάλη. Όλο και πιο πολλά νοικοκυριά της Αιγύπτου αποκτούν υπολογιστές και πρόσβαση στο διαδίκτυο. Όμως δεν έχουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να τους χρησιμοποιούν. Κατά συνέπεια, υπάρχει επίσης έλλειψη εξοικείωσης με τις βιβλιοθήκες, η οποία χρειάζεται να τονιστεί για να βοηθήσει τους πολίτες της Αιγύπτου να αντιμετωπίσουν αυτή την προκλητική εποχή της πληροφορίας. Μέσα στη BA οι βιβλιοθηκονόμοι πληροφόρησης και διδασκαλίας έχουν βρει, μέσα από τη διάδρασή τους με το κοινό, ότι υπάρχει μεγάλο χάσμα στις δεξιότητες

έρευνας που απαιτούνται για να γίνουν οι χρήστες ανεξάρτητοι. Συνεπώς, οι χρήστες απαιτούν επαναλαμβανόμενη βοήθεια σε απλές εργασίες, όπως η αναζήτηση στον OPAC. Έτσι απορροφούν πολύ χρόνο από τους βιβλιοθηκονόμους πληροφόρησης για να κατευθύνουν σύνθετες ερευνητικές δεξιότητες. Η ΒΑ πιστεύει ότι η πιο αποτελεσματική λύση στο πρόβλημα αυτό είναι να εξοπλίσει τους χρήστες με αποτελεσματικές βασικές τεχνικές και να τους επιτρέψει να ανακαλύψουν και να διερευνήσουν μόνοι τους, ενόσω οι βιβλιοθηκονόμοι διδασκαλίας είναι διαθέσιμοι για καθοδήγηση. Για το σκοπό αυτό, η ΒΑ ίδρυσε το Κέντρο Μάθησης της Βιβλιοθήκης (LLC: Library Learning Center), μια διαδραστική αίθουσα διδασκαλίας για το πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας.

Το νέο-ιδρυθέν Κέντρο Μάθησης της Βιβλιοθήκης είναι μια σύγχρονη τεχνολογικά αίθουσα διδασκαλίας με υπολογιστές, που χρησιμοποιείται μόνο για μαθήματα βιβλιογραφικής διδασκαλίας και πληροφοριακής παιδείας και παρέχει καλό περιβάλλον για πρακτικές ευκαιρίες μάθησης. Αυτή η αίθουσα διδασκαλίας είναι πλήρως εξοπλισμένη με υψηλής ταχύτητας πρόσβαση στο διαδίκτυο και στις πηγές του εσωτερικού δικτύου της ΒΑ. Έχει σχεδιαστεί να παρέχει πλούσια μαθησιακή εμπειρία σε περιβάλλον προσανατολισμένο στην τεχνολογία, που είναι ουσιώδες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων των χρηστών για την αναζήτηση πληροφοριών και για την εκμετάλλευση των υπολογιστών. Ο στόχος του αναλυτικού προγράμματος είναι η έρευνα στις βάσεις δεδομένων και στο διαδίκτυο και οι κατάλληλες δεξιότητες γραφής που καλύπτουν όλες τις θεματικές κατηγορίες.

Με τη διαθεσιμότητα της αίθουσας διδασκαλίας, οι χρήστες έχουν την ευκαιρία να μαθαίνουν απερίσπαστοι σε ένα περιβάλλον όπου η επαγγελματική βοήθεια είναι άμεσα διαθέσιμη και αναρίθμητες άλλες πηγές εκτός από τους υπολογιστές είναι εύκολα προσβάσιμες. Ότι περιλαμβάνονται αρκετοί τρόποι ενίσχυσης και διδασκαλίας είναι μια ολιστική προσέγγιση που θα μεγιστοποιήσει τη διαδικασία μάθησης.

Τα δύο τελευταία χρόνια η βιβλιοθήκη προσφέρει ποικίλα προγράμματα, όπως γενικές ξεναγήσεις γνωριμίας με τη βιβλιοθήκη, όπου προσφέρεται μια βασική περιγραφή της βιβλιοθήκης και των συστημάτων της. Αυτό περιλαμβάνει μια επισκόπηση της έννοιας

της οργανωσιακής γνώσης και των ποικίλων συστημάτων οργανωσιακής γνώσης που χρησιμοποιούνται στη βιβλιοθήκη, όπως το Δεκαδικό Σύστημα Ταξινόμησης Dewey, η κατάρτιση για τη χρήση του Ηλεκτρονικού Καταλόγου Ανοικτής Πρόσβασης (OPAC), του διαδικτύου και των ερευνητικών εργαλείων του παγκόσμιου ιστού και ένας κύκλος μαθημάτων ηλεκτρονικών πηγών για τις βασικές αρχές αναζήτησης σε βάσεις δεδομένων.

Για να δομήσουμε πάνω στα θεμέλια που εγκαινιάστηκαν μέσω του βασικού προγράμματος, οδηγούμε τους χρήστες μας στο επόμενο επίπεδο της πληροφοριακής παιδείας, όπου το αναλυτικό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε, απαιτεί εμπλοκή στις μαθησιακές δραστηριότητες και συνεχή διάδραση με το πληροφοριακό περιβάλλον και προσφέρει ευκαιρίες για αντανάκλαση και τεκμηρίωση της μάθησης αποτελεσματικών πρακτικών. Αυτή η άμεση διάδραση με την τεχνολογία της βιβλιοθήκης αποδείχθηκε ότι παρέχει σπουδαία οφέλη για τους χρήστες της βιβλιοθήκης. Η πρόοδος προς το αποτέλεσμα αυτό έχει γίνει αισθητή στο γραφείο πληροφόρησης με σαφήνεια.

Ως αποτέλεσμα αυτής της κατάρτισης, αναμένεται ότι πολλοί χρήστες θα γίνουν πιο ανεξάρτητοι καθώς μαθαίνουν. Ορισμένοι πιθανόν θα γίνουν πολύ ενθουσιώδεις, καθώς ανακαλύπτουν νέους κόσμους πληροφοριών και τρόπους πρόσβασης σε αυτές. Σε άλλους ίσως πάρει πιο πολύ χρόνο να ακονίσουν τις δεξιότητές τους. Παρόλα αυτά, τέτοια κατάρτιση είναι ζωτική για να βοηθήσει τους χρήστες στην επίτευξη των ερευνητικών στόχων τους. Όλες αυτές οι δραστηριότητες και η εξέλιξη θα μετρηθούν. Οι μετρήσεις για την επιτυχία αυτού του προγράμματος περιλαμβάνουν δοκιμασία πριν και μετά την κατάρτιση, για να αποτιμηθούν οι δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας των χρηστών πριν και μετά τους κύκλους μαθημάτων. Επίσης θα αναζητηθεί ανατροφοδότηση σε ατομικό επίπεδο. Θα αποσταλεί υλικό στο ακροατήριο-στόχο για επανεκτίμηση. Θα διενεργηθούν τροποποιημένα επαναληπτικά εργαστήρια για να κλείσουν το κενό στην αποτίμηση του προγράμματος. Θα αναπτυχθεί ένας διαδραστικός ιστοτόπος, όπου οι χρήστες του ιστοτόπου αυτού θα είναι σε θέση να αναρτήσουν ερωτήσεις πληροφόρησης με e-mail, σε σχέση με τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν και όποιες νέες εξελίξεις σε διαθέσιμα εργαλεία και πηγές.

Η βιβλιοθήκη θα αναπτύξει επίσης ένα ηλεκτρονικό κύκλο μαθημάτων με κατάλληλο επίπεδο ικανοτήτων για όσους δεν μπορούν με ευκολία να επισκεφτούν επί τόπου τη βιβλιοθήκη ή για όσους θέλουν να επιθεωρήσουν μόνοι τους το υλικό.

Θα συγκεντρωθούν μετρήσεις αποτίμησης του παραγόμενου έργου για να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα αυτού του προγράμματος. Σχεδιάζουμε να ανακοινώσουμε τα ευρήματά μας με δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και παρουσιάσεις σε τοπικά και εθνικά συνέδρια και ελπίζουμε ότι αυτό το πρόγραμμα θα εξυπηρετήσει ως πρότυπο για την κατάρτιση χρηστών βιβλιοθήκης σε άλλα μέρη της χώρας.

Ο ρόλος άλλων οργανισμών στην Πληροφοριακή Παιδεία

Αν η έννοια της πληροφοριακής παιδείας γίνει αντιληπτή στην πλήρη έκτασή της, θα αποτελέσει ευθύνη όχι μόνο των δημοσίων βιβλιοθηκών, αλλά και πολλών άλλων τομέων στην κοινωνία. Ο τομέας της εκπαίδευσης ίσως είναι η πρώτη οντότητα που εμπλέκεται στη διαδικασία αυτή, επειδή τα σχολεία και τα πανεπιστήμια έχουν ικανή συμβολή στη δόμηση της γνώσης για παιδιά και νέους. Όμως η ευθύνη είναι ευρεία και θεωρείται υποχρέωση κάθε οργανισμού να επιτρέπει να περιλαμβάνεται και να εξελίσσεται η πληροφοριακή παιδεία ως κοινή πρακτική.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί εδώ ότι κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Συμποσίου Ηγεσίας για την Πληροφοριακή Παιδεία (International Leadership Colloquium on Information Literacy), που έγινε στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, 6-9 Νοεμβρίου 2005, οι συμμετέχοντες στο συμπόσιο δημοσίευσαν τη Διακήρυξη της Αλεξάνδρειας για την Πληροφοριακή Παιδεία και τη Δια Βίου Μάθηση. Οι συμμετέχοντες στο συμπόσιο πιστεύουν ότι στο πλαίσιο της αναπτυσσόμενης κοινωνίας της πληροφορίας, κυβερνήσεις, διακυβερνητικοί οργανισμοί και μη κυβερνητικές οργανώσεις πρέπει να επιδιώκουν πολιτικές και προγράμματα για την προώθηση της πληροφοριακής παιδείας και της δια βίου μάθησης. Παρότρυναν τους οργανισμούς να υποστηρίξουν:

1. «Περιφερειακές και θεματικές συναντήσεις, που θα διευκολύνουν την υιοθέτηση στρατηγικών πληροφοριακής παιδείας και δια βίου μάθησης σε συγκεκριμένες περιφέρειες και κοινωνικοοικονομικούς τομείς.
2. Επαγγελματική εξέλιξη του προσωπικού στην εκπαίδευση, βιβλιοθήκες, πληροφόρηση, αρχεία και υπηρεσίες υγείας και ανθρώπινου [δυναμικού] πάνω στις αρχές και πρακτικές της πληροφοριακής παιδείας και της δια βίου μάθησης.
3. Προσθήκη της πληροφοριακής παιδείας στην αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση για βασικούς οικονομικούς τομείς και τομείς χάραξης κυβερνητικής πολιτικής και διοίκησης και στην πρακτική των συμβούλων στον επιχειρηματικό, βιομηχανικό και αγροτικό τομέα.
4. Προγράμματα που αυξάνουν τις δυνατότητες απασχολησιμότητας και επιχειρηματικότητας για τις γυναίκες και τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως μετανάστες, υποαπασχολούμενοι και άνεργοι, και
5. Αναγνώριση της δια βίου μάθησης και της πληροφοριακής παιδείας ως βασικά στοιχεία για την ανάπτυξη τυπικών δυνατοτήτων, που πρέπει να αποκτούνται για την πιστοποίηση όλων των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης».⁶

Η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας θα συνεχίσει να συνεργάζεται με άλλους τομείς στην αιγυπτιακή κοινωνία, προκειμένου να ολοκληρώσει την προσπάθεια για πληροφοριακή παιδεία, να ψάξει και να ενθαρρύνει νέες μορφές συνεργασιών είτε με τον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

⁶ The Alexandria Proclamation On Information Literacy And Lifelong Learning, November 2005, <http://www.infolit.org/International_Colloquium/index.htm>, April 23, 2006 (Η Διακήρυξη της Αλεξάνδρειας για την Πληροφοριακή Παιδεία και τη Δια Βίου Μάθηση).